

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Zespołu Sterującego
Programu Ministra **KOLEKCJE** – priorytet 1. –
NARODOWE KOLEKCJE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

12 stycznia 2012 r.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski powołał Zespół Sterujący Programu KOLEKCJE – priorytet 1. – NARODOWE KOLEKCJE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ w składzie:

1. **dr hab. Agata Jakubowska** - dr hab., historyk sztuki, profesor UAM w Poznaniu, krytyk, kurator wystaw, wiceprezes Sekcji Polskiej AICA – Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki;
2. **prof. dr hab. Ryszard W. Kluszczyński** - teoretyk mediów i kulturoznawca, badacz sztuki współczesnej, krytyk oraz kurator wystaw i prezentacji sztuki, Kierownik Katedry Mediów i Kultury Audiowizualnej Uniwersytetu Łódzkiego, profesor ASP w Łodzi;
3. **dr hab. Anna Markowska** - historyk i krytyk sztuki, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego;
4. **dr Gabriela Świtek** - kierownik Zakładu Teorii Sztuki w Instytucie Historii Sztuki UW, kurator wystaw, kierownik działu dokumentacji w Zachęcie Narodowej Galerii Sztuki (gdzie była koordynatorem priorytetu Sztuki Wizualne – edycja 2009), absolwentka University of Cambridge i Central European University w Pradze.
5. **dr hab. Andrzej Szczerski** - dr hab., historyk sztuki, adiunkt w Instytucie Historii Sztuki UJ w Krakowie, krytyk sztuki, kurator wystaw, prezes Sekcji Polskiej Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki AICA.

PRZEBIEG POSIEDZENIA ZESPOŁU STERUJĄCEGO

1. W dniu 12 stycznia 2012 r. o godzinie 13.15 zebrali się wszyscy członkowie Zespołu Sterującego. W obradach udział wzięli także:
 - dr Zenon Butkiewicz, Dyrektor Narodowych Instytucji Kultury;
 - Donata Jaworska, Koordynator Programu KOLEKCJE;
 - Arkadiusz Kosowski, wsparcie techniczne.
2. Dyrektor instytucji zarządzającej – dr Zenon Butkiewicz powitał wszystkich zebranych.

3. Następnie Dyrektor Instytucji Zarządzającej poinformował, że przewodniczącą Zespołu Sterującego decyzją Ministra KiDN zostaje pani dr hab. Agata Jakubowska.
4. Donata Jaworska wyjaśniła procedurę związaną z oceną wniosków oraz przedstawiła historię powstania programu KOLEKCJE – Narodowe kolekcje sztuki współczesnej. Poinformowała zebranych o tym, że do Programu w naborze 1. do 30 listopada 2011 roku wpłynęło 5. wniosków, z czego 4. zostały dopuszczone do oceny przez Zespół Sterujący. Jeden wniosek zawierał błąd formalny.
Koordynator Programu przypomniała, że budżet programu na rok 2012 wynosi **8 000 000,00 zł**, a suma kwot wnioskowanych zadań złożonych w ramach Programu to **7 311 926,78 zł**.
5. Członkowie Zespołu przedyskutowali kwestię konfliktu interesu. Wyłączenia z oceny oświadczyli:
 - dr hab. Agata Jakubowska z oceny wniosku nr 00897/12, z powodu współpracy z MSN;
 - dr hab. Anna Markowska z oceny wniosku nr 03549/12, z powodu wymieniania jej nazwiska w aplikacji MWW jako osoby zaangażowanej w realizację jednej z wystaw w tej instytucji;
 - prof. dr hab. Ryszard Kluszczyński z oceny wniosku 03319/12, z powodu funkcji pełnionej w Radzie Programowej Muzeum Sztuki w Łodzi.

Donata Jaworska oddała głos Przewodniczącej Zespołu Sterującego, która z kolei zaprosiła do dyskusji na temat wniosków.

6. Przystąpiono do dyskusji na temat wniosku:

A. nr 000897/12 Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, *Rozbudowa kolekcji sztuki współczesnej.*

Członkowie Zespołu Sterującego zgodnie ocenili wniosek wysoko. Podkreślono, że jest to najlepiej przygotowany wniosek. Kwota wnioskowana jest najwyższa spośród kwot wnioskowanych, co wyraźnie świadczy o determinacji i wysiłku MSN w kierunku rozwoju kolekcji. Ocenie wniosku poświęcono najwięcej uwagi, jednak padło wiele uwag porównujących, odnoszących się do pozostałych wniosków, a także rekomendacji dotyczących priorytetu 1.

Uwagi odnoszące się do kryteriów merytorycznych oraz społecznych, które znalazły odzwierciedlenie w ocenach cząstkowych Członków ZS:

- podkreślono, że kolekcja jest profilowana dość wąsko i różne grupy odbiorców mogą nie znaleźć w zgromadzonych dziełach przekazu adresowanego do nich
- program edukacyjny adresowany jest do stosunkowo wąskiej, choć rozwojowej grupy odbiorców, ponieważ stanowią ją przeważnie ludzie młodzi;
- niektóre propozycje zakupów wymieniono jako kontrowersyjne. W tym kontekście przytoczono przykłady prac, które dopiero powstaną (też we wniosku MWW), a także tych, które stanowią ślad działalności kuratorskiej. Podkreślono również, że wniosek MSN jest propozycją najpełniej odnoszącą się do celu priorytetu jakim jest tworzenie kolekcji o charakterze międzynarodowym, w porównaniu z pozostałymi wnioskami, które są jednak w mniejszym lub większym stopniu lokalne;
- jako ważny element wskazano, że o zakupach w MSN stanowi komisja doradcza, w międzynarodowym składzie, złożona z ekspertów;
- na obniżenie wartości oceny społecznej wpłynęły, między innymi, kwestie związane z dostępnością kolekcji oraz dotyczące budowania programu edukacyjnego. Zwrócono uwagę na deklarowanie działań, które niekoniecznie są potem realizowane. Zwrócono uwagę na kwestię zminimalizowania w opisie kolekcji obecności innych kolekcji sztuki współczesnej w mieście.

Z uwagi na różnice w opiniach w kwestii doboru i finansowania zakupów prac, które dopiero powstaną i będą wyprodukowane przez instytucje, przy okazji omawiania wniosku MSN, padły następujące uwagi ogólne, zaproponowano również przykładowe rozwiązanie tej kwestii:

- zaznaczono, że praktyka kupowania prac, które dopiero powstaną jest dość ryzykowna, ponieważ dość trudno stwierdzić, czy powstanie praca wartościowa, czy nie. Z drugiej strony podkreślono, że produkcja prac przez instytucje, będąca śladem ich działań kuratorskich jest powszechnie obowiązującą praktyką międzynarodową i z tego względu powinna być kontynuowana. Podkreślono również, że procent prac, które dopiero powstaną jest niewielki (dotyczy to również wniosku Muzeum Współczesnego Wrocławia) a rejestracja działań kuratorskich i wystawienniczych instytucji jest istotna z punktu widzenia strategii budowania kolekcji;
- po przedyskutowaniu problemu, z uwzględnieniem argumentów za i przeciw, zaproponowano, żeby finansowanie tego rodzaju zakupów odbywało się ze środków stanowiących deklarowany przez wnioskodawcę wkład własny.

W kontekście omawiania spraw związanych z finansowaniem zakupów i wycen poszczególnych prac, zasugerowano potrzebę uwiarygodnienia wartości szacunkowych dzieł. Dyskusja na ten temat dotyczyła wszystkich wniosków, nie tylko tego złożonego przez MSN. Przyjęto założenie, że budujący kolekcję dążą do najbardziej korzystnych dla siebie cen i prowadzą świadomą i oszczędną politykę w tym zakresie. Ogólnie stwierdzono, że wszyscy wnioskodawcy podali za mało informacji dotyczących dzieł proponowanych do zakupów – opisy (zwłaszcza w przypadku filmów czy wideoinstalacji) są zbyt lakoniczne. Niewyczerpujące jest również uzasadnienie wyboru tych akurat prac w kontekście opisanych strategii rozwoju kolekcji. W związku z tym padła sugestia, aby do wniosku (w momencie aplikowania) wprowadzić wymóg zawierania pełniejszych informacji nt. dzieła proponowanego do zakupu. Wskazano, że ilość miejsca we wniosku do zawarcia tych niezbędnych informacji nie powinna być ograniczana. W ten sposób oceniający będą mieli szansę lepszej oceny trafności wyboru zaproponowanych do zakupu prac i ich cen. Można to uzyskać także przez wprowadzenie dodatkowego kryterium oceny .

Dyskutowano również istotność kwestii opieki nad zbiorami. Stwierdzono widoczną mobilizację wnioskodawców w kierunku dbałości o kolekcje. Zaproponowano wymóg przedstawiania we wnioskach tzw. facility report (raportu ze szczegółowymi informacjami nt. warunków konserwatorskich, bezpieczeństwa i ochrony zbiorów).

Przy tej okazji podniesiono istotny problem rozrastania się kolekcji w kontekście braku bazy lokalowej, braku docelowej siedziby instytucji, co dotyczy dwóch wnioskodawców.

**B. nr 02457/12 Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie (w organizacji),
Rozwój kolekcji MOCAK-u.**

W ogólnej ocenie wniosek został uznany za najłabszy. Przypomniano, iż w ubiegłej edycji programu MOCAK nie uzyskał dofinansowania, ponieważ aplikacja nie uzyskała wystarczająco wysokiej oceny umożliwiającej przyznanie dotacji..

- Podkreślono utrzymujący się brak wyrazistego profilu kolekcji oraz wypracowanego programu kolekcjonowania i kształtowania zbiorów. Wpłynęło to na znaczące obniżenie wartości merytorycznej wniosku. Jako przykład podano chęć kolekcjonowania artystów z Krakowa, bez refleksji dotyczącej tradycji artystycznej tego miasta i jej możliwego wpływu na kształt kolekcji. Zwrócono uwagę na fakt, iż nie uwzględniono obecności w Krakowie innych kolekcji sztuki nowoczesnej i specyfiki kolekcji MOCAKu w tym kontekście;
- oceniono, że za kształt kolekcji odpowiada w instytucji zbyt wąski zespół, który najwyraźniej nie jest w stanie wypracować spójnej koncepcji. Zaproponowano utworzenie komisji zakupów, odpowiedzialnej za kształtowanie kolekcji;
- podkreślono brak ambicji międzynarodowych w promowaniu instytucji i kolekcji (we wniosku zawarto jedynie informacje o promocji lokalnej). Ponadto za niewystarczające uznano informacje o planach współpracy ogólnopolskiej i międzynarodowej. Wysoko oceniono natomiast zestaw nazwisk artystów i prac zaproponowanych do zakupu;
- podkreślono i dobrze oceniono dostępność kolekcji, szerokie grupy docelowe odbiorców, walory programu edukacyjnego.
- za niezmiernie istotny uznano fakt posiadania stałej siedziby, dużej powierzchni ekspozycyjnej.

Stwierdzono, że instytucja zasługuje jednak na wsparcie i udzielenie dotacji.

C. nr 03319/12 Muzeum Sztuki w Łodzi, Rozwój „Międzynarodowej Kolekcji Sztuki XX i XXI w.” Muzeum Sztuki w Łodzi.

Zadanie oceniono bardzo wysoko. Uznano, że fakt posiadania najważniejszej w Polsce kolekcji sztuki nowoczesnej, ułatwia kształtowanie kierunków jej dalszego rozwoju.

Podkreślono jednak, że z trzech wskazanych kierunków rozwoju kolekcji, trzeci jest najmniej przekonujący. Uznano jego zasadność, wynikającą z chęci wykroczenia poza tradycję kolekcji, do której odnoszą się dwa pierwsze kierunki jej rozwoju. Określono go jednak jako zbyt szeroki. Propozycje prac, których zakup jest planowany uznano jako trafne;

Podkreślono, że - podobnie jak w MSN w Warszawie - za kształt kolekcji i akceptowanie wynegocjowanych z artystami cen odpowiedzialna jest kilkuosobowa komisja. Wyrażono zrozumienie dla faktu, że uzasadnieniem zakupu może być też okazyjna cena rynkowa.

Zabrakło natomiast we wniosku opisu przedsięwzięć wykorzystujących nowe zakupy, co przełożyło się na obniżenie punktacji w ocenie społecznej, chociaż z obserwacji działania instytucji wynika, że faktycznie mają one miejsce.

D. nr 03549/12 Muzeum Współczesne, Kolekcje Muzeum Współczesnego Wrocławia.

W ogólnej ocenie wniosek wypadł bardzo dobrze. Podkreślono, że pomimo, iż budowanie kolekcji skupiło się na zagadnieniach lokalnych, odnoszących się do historii Wrocławia i regionu oraz tradycji awangardowych Wrocławia, to jest to dobrze pomyślany regionalizm, w wymiarze globalnym. Uznano to za świetny punkt wyjścia i dalszego rozwoju kolekcji. Spośród propozycji zakupowych wysoko oceniono propozycje zakupów archiwów artystów, jako znakomity punkt wyjścia do działalności badawczej. Wysoko oceniono historyczno-artystyczny wymiar projektowanych działań związanych z kolekcją, ale zwrócono uwagę na to, że mniej uwagi poświęcono we wniosku namysłowi o korzyściach płynących z kolekcji dla szerokiego grona odbiorców, co znalazło odzwierciedlenie w obniżeniu oceny społecznej.

7. Przystąpiono do punktowej oceny merytorycznej i społecznej wniosków.

8. Po podliczeniu punktów, stworzona została lista rankingowa wniosków.

9. Rozpoczęto dyskusję na temat podziału środków.

Wyniki głosowania przedstawiły się następująco:

- 3 członków Zespołu Sterującego (dr hab. Agata Jakubowska, dr hab. Anna Markowska oraz dr hab. Andrzej Szczerski) byli za udzieleniem dotacji wnioskowi wysoko ocenionym (00897/12, 03319/12 oraz 03549/11) w postaci pełnych kwot wnioskowanych, w przypadku zadania 02457/11 niemal pełnej – 90% kwoty wnioskowanej.

- 2 członków Zespołu Sterującego (dr Gabriela Świtek, prof. dr hab. Ryszard Kluszczyński) byli za udzieleniem wszystkim wnioskowi pełnych kwot wnioskowanych.

10. Członkowie Zespołu Sterującego zgodnie uznali istnienie tego Priorytetu i zwiększenie kwoty dotacji za niezwykle ważne dla rozwoju instytucji kultury w Polsce. Wyrażono zaskoczenie tym, że suma wnioskowana była niższa niż dostępnych środków. Podkreślono wyraźnie, że nie wynika to z mniejszych, niż sądzono, potrzeb tych instytucji. Wyrażono przekonanie, że wysokość środków powinna być co najmniej utrzymana, co pozwoli instytucjom planować w przyszłości zakupy na dużo większą skalę niż w tym roku.

11. Zaapelowano do Instytucji Zarządzającej o przesunięcie kwoty pozostałej w wyniku różnicy między budżetem niniejszego programu, a propozycją kwoty dofinansowania (890 528,22 zł) do priorytetu 2. – Regionalnych kolekcji sztuki współczesnej w ramach ewentualnego naboru 2. do 31 marca 2012 roku.

12. Obrady zakończono o 16.30.

Przewodnicząca Zespołu Sterującego:

Członkowie Zespołu Sterującego:

W załączeniu:

- lista obecności
- załącznik nr 1. Schemat podziału środków

Załącznik nr 1.

SCHEMAT PODZIAŁU ŚRODKÓW

Program: **Kolekcje – priorytet 1. – Narodowe kolekcje sztuki współczesnej**

Nabór: 1 (2012)

Budżet programu: 8 000 000,00 zł

Instytucja zarządzająca: Departament Narodowych Instytucji Kultury

PUNKTACJA	KWOTA REKOMENDACJI
80,00 i więcej	100% kwoty wnioskowanej
70,00 -79,99	90% kwoty wnioskowanej